

TIVENYS Els arqueòlegs de la URV confirmen l'existència d'una torre de vigilància del segle I aC vinculada a la defensa del pas de Barrufemes

Descobrixen al jaciment de l'Assut estructures militars de l'època romana del segle I aC

Tivenys Redacció

El jaciment arqueològic de l'Assut, a Tivenys, ha sigut escenari este 2025 de dos campanyes arqueològiques que han aportat dades rellevants per a la comprensió del territori durant la transició cap al món romà. Els treballs, efectuats pel Grup de Recerca Seminari de Protohistòria i Arqueologia (GRESEPIA), s'emmarquen dins del projecte "Evolució de l'ocupació del territori al curs inferior de l'Ebre durant la Protohistòria", i enguany han coincidit amb la celebració del 25è aniversari d'excavacions ininterrompudes al jaciment.

La primera campanya, durant els mesos de febrer i març de 2025, se va centrar principalment en tasques de conservació i adequació de la part baixa del jaciment, concretament a l'entorn de la porta monumental P1, al seu límit meridional. També es van consolidar diverses estructures arqueològiques que conformen el traçat defensiu del jaciment en este sector. Durant estos treballs de neteja i restauració, a l'exterior de la muralla semicircular, se van localitzar diverses estructures associades a una fase d'ocupació posterior a l'abandonament del poblat ibèric,

Restes de la troballa d'un ovicaprí (ovella o cabra) de quatre mesos sacrificat i dipositat amb cura al costat de les restes d'un petit suïd. / CEDIDA

datades provisionalment en època romanorepublicana.

UNA TORRE PER A PROTEGIR EL PAS FLUVIAL DE BARRUFEMES Este fet va portar a planificar una segona campanya d'excavació, que ha tingut lloc del 30 de juny a l'11 de juliol, en el marc del XIV Curs d'Arqueo-

logia de l'Assut. L'objectiu principal era confirmar la cronologia i funció d'estes construccions, que els arqueòlegs intuïen relacionades amb l'època sertoriana, dins del conflicte que va enfrontar Sertori i Suïa i que va desembocar en una guerra civil romana que es va estendre a la península Ibèrica durant el primer

quart del segle I aC.

Els resultats han sigut concloents: s'ha pogut delimitar l'estructura d'una torre situada davant la porta monumental d'època ibèrica, que hauria d'haver funcionat com a accés al poblat en aquell moment. Els materials recuperats, com monedes i objectes singulars, han permès da-

tar amb precisió l'edificació i confirmar la seua funcionalitat militar: se tractaria d'una torre de vigilància destinada a protegir el pas de Barrufemes pel sud, un punt estratègic en temps de guerra civil. Este pas fluvial, situat a l'altura de Tivenys, formava en època antiga un estret natural clau per al control militar i comercial del curs inferior de l'Ebre, tant per via terrestre com fluvial.

"Estem davant d'una de les poques construccions documentades de l'època sertoriana a casa nostra, i això ens permet aprofundir en una etapa poc coneguda del procés de romanització del territori", explica Jordi Diloli, investigador principal del projecte i director de les excavacions, conjuntament amb Ivan Cots, també professor de la URV.

La confirmació d'esta cronologia i funció podria aportar dades inèdites sobre el paper estratègic de l'Ebre en el context bèl·lic de la república romana i obriria noves línies de recerca sobre el control del territori i la resistència indígena durant els primers decennis de presència romana efectiva.

També s'han reprès els treballs a la torre T4, situada a la part alta del poblat. Allà s'ha pogut documentar una ofrena ritual: les restes d'una ovella o cabra de quatre mesos sacrificada i dipositada amb cura al costat de les restes d'un petit suïd.

Entre les troballes més destacades de la campanya d'enguany hi ha un anell amb pedra d'ambre (datat al segle I aC), diverses monedes i un ullal d'os, un animal forà que reforça la idea d'un context militar i d'intercanvi en temps de guerra. ■